

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

3 april 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van de standplaatsen voor woonwagenbewoners

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van armoede in land- en tuinbouw en op het platteland

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het taalgebruik bij de dienst 100 en de gevolgen voor het welzijn van de Vlaamse taalgrensbewoners

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de geplande ADL-clusterwoningen in Lommel voor personen met een fysieke handicap

Vraag om uitleg van de heer Koen Helsen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de normen en richtlijnen voor presentaties met vernevelde vloeistoffen ten aanzien van besmetting met de legionella-bacterie

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over huwelijksbemiddeling

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Maandag 3 april 2000

VOORZITTER : **Mevrouw Patricia Ceysens**

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.10 uur.*

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van de standplaatsen voor woonwagebewoners

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van de standplaatsen voor woonwagebewoners.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, volgens een persbericht is het Vlaams Minderhedencentrum naarstig op zoek naar bijkomende standplaatsen voor woonwagebewoners en naar doortrekkersterreinen voor rondreizende nomaden. Volgens het centrum wonen er in de provincie Antwerpen 211 woonwagengezinnen. Het berekende dat er in 2010 nood zal zijn aan 260 standplaatsen. Vermits de provincie Antwerpen 123 standplaatsen voor woonwagebewoners heeft, zouden er over 10 jaar minimaal 137 plaatsen moeten bijkomen.

Binnenkort zou de stad Antwerpen een nieuw woonwagenterrein aanleggen aan de d'Herbouvillekaai. Volgens het centrum is dat echter niet voldoende. Daarom werd een voorstel uitgewerkt om nog maar eens veertig bijkomende standplaatsen te verdelen over vijf bijkomende gemeenten. De gemeente Brasschaat zou vijf standplaatsen moeten vrijmaken voor woonwagens, Wommelgem vijf, Edegem tien, Kontich tien en Zwijndrecht tien. De gemeenten werden geselecteerd op basis van de grootte en het aantal inwoners van de gemeenten rond Antwerpen.

Op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zegt men dat woonwagenterreinen het best in stedelijke gebieden en vooral grotere gemeenten worden opgericht. Ze zouden, volgens het centrum, dan beter in staat zijn om een woonwagenterrein te beheren. De stad Antwerpen zou, volgens datzelfde centrum, op basis van het spreidingsplan voor woonwagebewoners reeds voldoende residentiële woonwagebewoners huisvesten. De provincie Antwerpen telt tien residentiële woonwagenterreinen van de 27 die er in Vlaanderen bestaan. Eén van de grootste woonwagenterreinen is gehuisvest in de gemeente Mortsel, aan de zuidelijke rand van Antwerpen.

Het Vlaams Minderhedencentrum heeft het over een spreidingsplan voor woonwagebewoners. In hoeverre kan daarvan sprake zijn als door deze planning drie gemeenten in het district Kontich een woonwagenterrein moeten huisvesten ? Ook in de nabijgelegen regio Mechelen, op amper 15 kilometer van Kontich, zijn er in enkele gemeenten woonwagenterreinen : in Puurs, Sint-Katelijne-Waver, Mechelen en Heist-op-den-Berg.

Wat moeten we verstaan onder een spreidingsplan voor woonwagebewoners of etnisch culturele minderheden, als men vaststelt dat de provincie Antwerpen om en bij de tien woonwagenterreinen huisvest, Brabant vier, de provincie Oost-Vlaanderen twee en de provincie West-Vlaanderen geen enkele ?

Veel gemeentebesturen zijn niet gediend zijn met de manier waarop een terrein wordt ingeplant. Dat kon ik afleiden uit vragen die hier vroeger al over werden gesteld. In het verleden werd ook Kontich op een zeer eigenaardige manier op de hoogte gebracht van het feit dat een woonwagenterrein in de gemeente zou worden ingeplant. Voorafgaande onderhandelingen met het gemeentebestuur en met de eigenaar van de grond vindt men blijkbaar niet belangrijk. Ook nu verneem ik uit een interview met de Gazet van Antwerpen dat het Vlaams

Van den Eynde

Minderhedencentrum vijf woonwagenterreinen plant in de provincie Antwerpen, zelfs in twee buurgemeenten. Hoe zit het dan met het spreidingsplan ? Er werd hierover vooraf geen contact opgenomen met het gemeentebestuur.

In dit interview stelt het Vlaams Minderhedencentrum dat er maatregelen zullen volgen indien deze gemeenten niet vrijwillig stappen ondernemen om woonwagenterreinen aan te leggen. Ik heb hier bedenkingen bij. Het is niet zo dat de aanleg van een terrein niets kost, wel integendeel. 10 percent van de gemaakte kosten voor infrastructuur moet door de gemeente worden betaald. Bovendien dient de gemeente een toezichter aan te stellen die de woonwagengewoners zal begeleiden. De kinderen moeten school lopen in de gemeente waar het terrein gehuisvest is, en worden opgehaald met een schoolbus. Daarenboven moet de school speciale leerkrachten aanstellen die deze kinderen aparte scholing geeft.

Een studie over één van de Antwerpse woonwagenterreinen toont aan dat het merendeel van de woonwagengewoners een OCMW-uitkering geniet. Dit houdt een zware financiële belasting in voor de desbetreffende gemeenten. De standplaatsvergoeding die wordt uitgekeerd aan de gemeente waar de woonwagengewoners zich huisvesten, dekt zeker het kostenplaatje niet. Vele gemeenten werden reeds in het verleden geconfronteerd met de eigenaardige levensstijl van woonwagengewoners en een onaanvaardbare interpretatie van de wetten die in ons land gelden.

Dit zijn toch zeer zwaarwichtige gegevens. De keuze voor de aanleg van een woonwagenterrein in een gemeente biedt geen meerwaarde. De gevolgen zijn een zware financiële last en vele organisatorische problemen. De Vlaams-Blokfractie benadrukt dat ze de levenswijze en de cultuur van de zigeuners en woonwagengewoners respecteert. We eisen echter ook duidelijk dat deze bevolkingsgroep die zich in onze contreien komt vestigen of op doorreis is, wat respect toont. Deze houding wordt ook van ons geëist bij een verblijf in het buitenland.

Voorts kan het niet zijn dat de plaatselijke bevolking niet wordt gecontacteerd als er plannen zijn om woonwagengewoners in de gemeente onder te brengen. Het zijn tenslotte de inwoners die worden geconfronteerd met een bevolkingsgroep die er een andere stijl en levenswijze op nahoudt. Het Vlaams Blok is voorstander van de uitbreiding en optimalisering van de bestaande woonwagenterrei-

nen, omdat daar reeds de nodige infrastructuur en begeleiding voorhanden is, en omdat uitbreiding in vele gevallen mogelijk is.

Mevrouw de minister, hoe staat u tegenover het plan van het Vlaams Minderhedencentrum om zes nieuwe woonwagenterreinen in het arrondissement Antwerpen uit te bouwen ? Heeft het centrum het recht om gemeenten aan te duiden voor de uitbouw van woonwagenterreinen, en om te zoeken naar gronden die daarvoor in aanmerking komen ? Mag dit zonder dat daarover voorafgaandelijk overleg wordt gepleegd met de eigenaars van de grond of het gemeentebestuur ? Mag het Vlaams Minderhedencentrum de gemeenten onder druk zetten of dreigen met maatregelen ? Welke initiatieven zult u nemen om deze vorm van dreigementen te voorkomen ? In hoeverre is volgens de minister het spreidingsplan voor woonwagengewoners in werking ?

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, tijdens de vorige legislatuur heb ik me bezighouden met het probleem van de standplaatsen voor zigeuners. Er is een tekort aan standplaatsen voor woonwagengewoners. Ik heb zelfs een voorstel van decreet hierover gemaakt. Ik stel voor dat men dat opnieuw opdiept zodat men zachte dwang kan uitoefenen op de gemeenten om in standplaatsen te voorzien. Het blijkt een hele moeilijke klus te zijn om de gemeenten ertoe te bewegen die opdracht te vervullen.

Het idee om de bestaande woonwagenterreinen uit te breiden, is niet goed. In het buitenland werd daar onderzoek naar gedaan, waarbij werd gesproken over mogelijke gettovorming. In Nederland heeft men slechte ervaringen met het inrichten van zeer grote terreinen. Ik pleit er dan ook voor om met de gemeenten te overleggen om kleinschalige standplaatsen te creëren. Dat moet op vrij korte termijn gebeuren. Men moet daar absoluut werk van maken.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, dit is een merkwaardige interpellatie. Mevrouw Van den Eynde vraagt of het Vlaams Minderhedencentrum het recht heeft dwang op te leggen aan gemeenten. In heel haar uitleg poneert ze echter de stelling dat het centrum bepaalde gemeenten dwingt om maatregelen te nemen. Het lijkt erop of ze haar interpellatie heeft overgeschreven van een federale collega die een interpellatie heeft gehou-

Vogels

den over de vluchtelingen en dat ze die term heeft vervangen door woonwagengewoners. Mevrouw Van den Eynde, volgens mij doet u welbewust of u bepaalde zaken niet weet.

De woonwagenproblematiek is reëel. De vorige Vlaamse regering heeft in december 1998 de Vlaamse Woonwagencommissie opgericht, die de opdracht kreeg om een scenario uit te werken voor het inplanten van woonwagenterreinen. Ze moest daarbij rekening houden met een aantal criteria, zoals het RSV. De commissie legt op dit moment de laatste hand aan dit plan. Het doel is te komen tot een onderhandelings- of overlegbasis met provincies en gemeenten.

De Vlaamse Woonwagencommissie heeft geen macht om van bovenaf gemeenten te dwingen of onder druk te zetten om bepaalde woonwagenterreinen aan te leggen. Dat geldt des te meer voor het Vlaams Minderhedencentrum. De uiteindelijke keuze moet gebeuren op basis van een ruim overleg met de Vlaamse Gemeenschap, de provinciale en de lokale overheden. Iedereen is het daarover eens. We zullen op die manier werken vanaf het moment dat het plan van de commissie klaar is.

Het Vlaams Minderhedencentrum heeft het recht om verklaringen af te leggen. Het klopt niet dat het centrum op eigen houtje een plan heeft opgesteld. Het centrum is lid van de Vlaamse Woonwagencommissie en heeft in die hoedanigheid een aantal voorstellen uitgewerkt, die ze daarna heeft toegevoegd in een krant. Ik wijs erop dat het centrum een autonome VZW is, opgericht bij decreet door de vorige regering. Als de voorzitter of een bepaald commissielid verklaringen wil afleggen, dan kan ik daar niets tegen inbrengen.

De Vlaamse Woonwagencommissie zal waarschijnlijk vóór het zomerreces haar definitief rapport indienen. We zullen in het najaar de onderhandelingen beginnen met de nieuwe gemeente- en provinciebesturen. We hopen dat we op basis van dat rapport een constructief overleg kunnen voeren zodat, in samenspraak met en na een ruime informatie van de bevolking, een beslissing volgt over de inplanting van bijkomende woonwagenterreinen. In de loop van dit jaar zal er trouwens reeds een informatiebrochure over woonwagenterreinen ter beschikking zijn voor lokale en provinciale overheden. Ze kunnen die eventueel ook gebruiken voor het inlichten van hun inwoners.

Ik ben niet op de hoogte van eventuele dreigementen die het Vlaams Minderhedencentrum zou heb-

ben geuit tegen gemeenten. Ik ben ervan overtuigd dat dit op een misverstand berust. Ik zie niet in waarom het centrum direct contact zou opnemen met bepaalde gemeenten.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, ik ken de woonwagenproblematiek maar al te goed. Ik volg die materie al jarenlang. Ik heb alle informatie overgenomen uit een krantenartikel. Uw bewering dat ik mijn tekst zou hebben overgenomen van een federale collega, klopt dan ook niet. Het Vlaams Minderhedencentrum zegt in het artikel dat het een beroep doet 'op de verantwoordelijkheidszin van de omliggende gemeenten om ook standplaatsen in te richten. Indien de gemeenten niet vrijwillig stappen ondernemen, volgen maatregelen'. Het centrum heeft dit dus wel degelijk gezegd.

Mevrouw de minister, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over het spreidingsplan. De heer Beersman van het centrum zegt dat 'de stad Antwerpen aan het aantal residentiële woonwagengewoners zit, bepaald door het spreidingsplan voor woonwagengewoners'. Is er zo een plan? Is het niet raadzaam om dat in te voeren? Uiteindelijk zal elke gemeente in de rand rond Antwerpen een woonwagenterrein hebben. In de provincie West-Vlaanderen is er daarentegen geen enkel.

Minister Mieke Vogels : Er is geen spreidingsplan voor woonwagenterreinen. De commissie werkt echter wel aan een scenario, waarin uiteraard voorstellen zullen worden gedaan over de inplanting en spreiding van die terreinen. Het voorstel is nog niet klaar en werd ook nog niet bij mij ingediend. Als de heer Beersman van het centrum nu al een tip van de sluier oplicht, is dat zijn verantwoordelijkheid.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van armoede in land- en tuinbouw en op het platteland

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kan-

Voorzitter

sen, over de problematiek van armoede in land- en tuinbouw en op het platteland.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, in 1998 publiceerde de Koning Boudewijnstichting het rapport 'Sociale uitsluiting in plattelandsgebieden'. Hierin werd gewezen op het feit dat sociale uitsluiting evenzeer een realiteit is in niet-stedelijke gebieden. Ze is er minder geconcentreerd en dus minder zichtbaar, maar daarom niet minder reëel.

Stille, verborgen armoede is een realiteit die bij uitstek voorkomt in de zogenaamde agrarische milieus. De Koning Boudewijnstichting vroeg aan twee experts, de heren Marx en Van Hecke van de KU Leuven, de omvang van het agrarisch armoedevraagstuk in beeld te brengen. De vraag werd gesteld voor het uitbreken van de dioxinecrisis. De analyse heeft vooral betrekking op de jaren 1997 en 1998. Het eind vorig jaar gepubliceerde rapport 'Boeren in de knel' dwingt de beleidsverantwoordelijken om de realiteit van de armoede bij de landbouwers ernstig te nemen.

Alle elementen in beschouwing genomen, kan men stellen dat circa 22 percent – of 7.400 bedrijven – van de huishoudens gekoppeld aan een beroepsbedrijf met een bedrijfsleider jonger dan 65 jaar, een familiaal inkomen heeft dat lager ligt dan 400.000 frank. Het inkomen is een cruciaal element in de armoedemeting. Daarnaast zijn er ongeveer 700 landbouwers ouder dan 65 jaar die een pensioen 'genieten' en een familiaal gezinsinkomen hebben van minder dan 250.000 frank. Hiernaast zijn er een vijfhonderdtal landbouwers ouder dan 65 jaar die geen pensioen hebben en uitsluitend moeten leven van de inkomsten van een zeer klein bedrijf waarvan het fiscaal inkomen beneden de 250.000 frank ligt. Deze cijfers zullen na de dioxinecrisis nog scherper worden.

De resultaten van de inkomensanalyse in land- en tuinbouw zijn verontrustend vanuit sociaal oogpunt. Men moet cijfers voorzichtig interpreteren. Ze bevestigen echter het bestaan van agrarische armoede, ook bij ons. Verder onderzoek en concrete acties zijn nodig. 'Meer zicht krijgen op overlevingsstrategieën' staat hierbij centraal. Als zo een grote groep boeren inderdaad slechts over een laag inkomen beschikt, is het cruciaal te weten hoe zij overleven en hoe zij kunnen worden ondersteund. Het blijft tenslotte een grote uitdaging om metho-

den te ontwikkelen die 'boeren in de knel' effectief bereiken.

Ik wil even dieper ingaan op de inkomensvorming in de land- en tuinbouw. De bedrijfsstructuur in de landbouw is sterk heterogeen, zowel wat oppervlakte als wat bedrijfsomvang betreft. Dit leidt automatisch tot sterke inkomensverschillen. Bedrijven met een geringe omvang genereren allemaal een gering inkomen. De gegevens van de landbouwboekhouding wijzen op een grote dualiteit in de bedrijfsinkomen : een meerderheid van geringe inkomens naast een aantal zeer hoge inkomens. Deze dualiteit neemt nog toe.

Er zijn verschillende soorten lage inkomens. Het gaat in eerste instantie om kleine, niet-levensvatbare bedrijven. Het gaat dan om kleine boeren in hoofdberoep of om boeren met een laag pensioen. Andere bedrijven zijn in uitbreiding : een aantal jonge boeren is verplicht te investeren om de noodzakelijke rendabiliteit te halen. Hiervoor moeten ze vaak grote schulden aangaan waardoor ze zichzelf te kort doen. Dit heeft implicaties op het gezinsbudget en de levenskwaliteit.

Er zijn ook bedrijven in moeilijkheden. Dit is de meest dramatische toestand. Door prijsinstortingen, misoogsten en verkeerde beslissingen komt het bedrijf in de rode cijfers. Indien deze situatie enkele jaren aanhoudt, is de toestand niet gemakkelijk te keren. Gelet op de snelle evolutie in de landbouwsector kan men vermoeden dat dit soort landbouwer in de toekomst veeleer dreigt toe te nemen dan af te nemen. Uiteraard werd ook deze groep groter als gevolg van de dioxinecrisis.

Hoe dan ook dringt onderzoek hierover zich op. Aangezien de inkomens in de landbouwsector permanent achterblijven op de inkomens van de andere economische sectoren, zal deze sector immers nog lang met een scherp inkomensprobleem worden geconfronteerd.

Voorts stelt het rapport van de Koning Boudewijnstichting dat een trage afvloeiing leidt tot laag renderende investeringen en intensivering. 'Gezien de structurele verbetering voor een groot deel afhangt van de snelheid van de afvloeiing, en gezien die afvloeiing nu niet snel genoeg gaat, kan de schaalvergroting niet snel genoeg gebeuren,' aldus de Koning Boudewijnstichting. Een onevenwicht tussen de investeringen en de productiestructuur kan leiden tot kwetsbaarheid, en dus tot problemen.

Intensiveren is vaak het antwoord op een grondtekort. Dat staat echter haaks op het gemeenschap-

De Meyer

pelijk landbouwbeleid en op het MAP. Statistische analyse laat een globale kijk op deze problematiek toe. Rechtstreeks contact met landbouwers brengt vaak zeer pijnlijke situaties aan het licht.

Mevrouw de minister, kunt u de analyse van deze studie en het bestaan van verdoken agrarische armoede bevestigen? Zijn verdere onderzoeken hierover gepland? Hebt u een zicht op de overlevingsstrategieën van de landbouwbevolking die op of zelfs onder de armoedegrens leeft? Hoe kan deze groep effectief worden bereikt en ondersteund?

Schaart u zich achter de visie dat armoede in landelijke gebieden zich anders uit dan in stedelijke gebieden, en derhalve op gedifferentieerde wijze moet worden aangepakt? In welke specifieke maatregelen voorziet u met betrekking tot de landelijke gebieden?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, ik dank de heer De Meyer voor het ter sprake brengen van een problematiek die tot nu in een taboesfeer zat, of verborgen bleef. Het is inderdaad de verdienste van de Koning Boudewijnstichting om dat taboe met haar studie uit 1998 te hebben doorbroken.

Het rapport is me bekend, alsook de nota die op basis daarvan werd gemaakt door de Landelijke Gilde. Ik heb beide documenten doorgenomen en erken het feit dat er armoede is op het platteland, die om allerlei redenen verborgen is gebleven. De armoede in de steden is meer zichtbaar op straat, en is meer geconcentreerd in bepaalde wijken. Op het platteland zit armoede vaak verborgen in oudere boerderijen, weg van de dorpskern. Armoede heeft op het platteland dus een ander gelaat dan in de stad.

Met de instrumenten waarover we nu beschikken, is het moeilijk om die armoede aan te pakken. Eén maatstaf is het inkomensbeleid. Landbouwers zijn echter vaak zelfstandig, zodat het niet altijd gemakkelijk is om te weten te komen wat hun reële inkomen en vermogen zijn. Een andere maatstaf is wooncomfort, maar de aanwezigheid daarvan is niet altijd evident. In de steden steunt men daar nogal snel op om vast te stellen of er sprake is van armoede. Zo is de afwezigheid van een toilet in de woning een signaal. Op het platteland duidt het ontbreken van wooncomfort echter niet altijd op

armoede. Het is soms de bewuste keuze van een oudere landbouwer om niet meer in de modernisering van zijn eigendom te investeren. We moeten dus in de eerste plaats het onderzoek voortzetten naar de wijze waarop we armoede moeten definiëren en kunnen aanpakken.

U zegt terecht dat onze manier van landbouw bedrijven tegen een aantal grenzen aanbeukt. Daar dreigen vooral de kleine landbouwers als eersten het slachtoffer van te worden. Naast de dioxinecrisis is er het mestactieplan, dat van kleine landbouwers een belangrijke investering zal vragen. De regering heeft in haar begrotingscontrole, die vorige vrijdag werd goedgekeurd, alvast voorzien in 750 miljoen frank voor de herstructureringsmaatregelen naar aanleiding van het mestactieplan. Dat betekent dat we een warme sanering vooropstellen, wat evenwel nog niet decretaal werd uitgewerkt.

Daarnaast is het nodig dat ik samen met minister Dua onderzoek doe naar het gelaat van de armoede op het platteland en naar de instrumenten om die armoede te bestrijden. Op dit moment wordt daar gestalte aan gegeven in een interkabinettenwerkgroep, dit aan de hand van een nota over het geïntegreerd plattelandsontwikkelingsbeleid met betrekking tot de 5B-doelstellingen van het Europees Fonds. Zodra het werk van de interkabinettenwerkgroep klaar is en er meer duidelijkheid bestaat over de middelen van het Europees Fonds, zal ik als minister van Welzijn en Armoede samen met minister Dua een actief plan ontwikkelen om armoede op het platteland effectief te bestrijden. Dat is trouwens een onderwerp uit het regeerakkoord, dat we ook hard willen maken.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, ik neem nota van uw antwoord. Het verheugt me dat u zich ertoe engageert een aantal elementen verder te onderzoeken. Ik geef u nog twee bedenkingen mee.

Onze partij vraagt van deze regering een geïntegreerd plattelandsbeleid. We hebben met minister Dua reeds meerdere gesprekken gevoerd in andere commissies. Om haar de kans te geven dit gecoördineerd en geïntegreerd plattelandsbeleid te voeren, moeten de verschillende ministers bereid zijn om een stukje van hun bevoegdheid en de daarbij horende middelen af te staan. Voor een echt beleid van armoedebestrijding op het platteland, is het essentieel dat minister Dua over de nodige middelen beschikt. Terecht worden veel middelen vrijge-

De Meyer

maakt voor de steden, maar het platteland vormt een complementair luik.

Via de media heb ik vorige vrijdag vernomen dat de Vlaamse regering wenst te werken aan een herstructurering van de intensieve veehouderij en bereid is om daar middelen voor vrij te maken. De 750 miljoen frank die u aankondigt, is echter veel te weinig. We zullen dat ook aan de minister van Landbouw zeggen. U vergist zich grondig als u denkt dat u daarmee een warme sanering kunt uitvoeren. U zult daarmee immers de concurrentie met de integratoren niet aankunnen. Integratoren die een hogere prijs bieden voor bedrijven die stoppen en voor vergunningen die op de markt worden aangeboden, zullen hun positie nog versterken. De familiale bedrijven zullen nog steeds geen kans krijgen om door te groeien en de concurrentie beter aan te kunnen.

Ik ben tevreden met uw principiële beslissing, maar de middelen hiervoor zijn totaal ontoereikend.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : De behandeling van dit onderwerp in een interkabinettenwerkgroep bewijst dat het probleem op een geïntegreerde manier wordt aangepakt.

Over uw tweede opmerking moet u praten met minister Dua. De genoemde 750 miljoen frank wordt ter beschikking gesteld bij de begrotingscontrole van het begrotingsjaar 2000. We weten dat dat niet voldoende is, maar het vormt slechts een eerste aanzet.

De heer Jos De Meyer : De integratoren zullen niet wachten op uw volgende begroting. Zij begeven zich intussen reeds op de markt. Het proces van overname van familiale bedrijven, die u nochtans wenst te ondersteunen, gaat in een schrikwekkend tempo verder. De minister van Landbouw is vragende partij voor een horizontale bevoegdheid voor het Vlaams plattelandsbeleid. We ondersteunen haar daar in. We wensen dat ze daar de nodige middelen voor krijgt. Dat is tot nog toe niet het geval.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het taalgebruik bij de dienst 100 en de gevolgen voor het welzijn van de Vlaamse taalgrensbewoners

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het taalgebruik bij de dienst 100 en de gevolgen voor het welzijn van de Vlaamse taalgrensbewoners.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de taalperikelen in de Vlaamse Rand en langs de taalgrens genieten niet ieders belangstelling. Er zijn ook mensen die van oordeel zijn dat de Vlamingen aldaar maar vrede moeten nemen met het feit dat er hulpdiensten zijn om hen uit de nood te helpen, en dat het, bijvoorbeeld in Voeren, belangrijker is dat een brand wordt geblust dan dat de brandweerlui Nederlands verstaan, laat staan spreken.

Het is echter niet alleen vernederend dat we er anno 2000 nog steeds niet voor kunnen zorgen dat de zorgverstrekking in Vlaanderen principieel door Nederlandstaligen gebeurt, een en ander heeft ook rechtstreeks te maken met het welzijn van de bevolking. Men kan niet zomaar wegwuiven dat de hulpdiensten tijd verliezen omdat ze het adres niet goed hebben begrepen, of dat dokters niet in staat zijn om de klachten of aanwijzingen van patiënten te verstaan.

Mevrouw de minister, ik moet toegeven dat u dat probleem niet hebt weggewuift toen ik er op 9 november 1999 een vraag om uitleg over stelde. De vraag handelde over het taalgebruik bij de dienst 100 in de Vlaams-Brabantse Gordel. Uit de reacties van een aantal collega's bleek dat deze problemen zich niet alleen daar voordoen, maar ook in andere taalgrensgebieden. U antwoordde dat samen met de federale overheid moet worden onderzocht hoe het probleem van eentalig Franstalige interventieploegen en 100-centrales die door eentalig Franstaligen worden bemand, zou kunnen worden geregeld door middel van de regelgeving of een protocol.

Uw antwoord bleef niet onopgemerkt. Ik citeer uit Spoorslag, het orgaan van de meeste Vlaamse verenigingen uit de druivenstreek van Overijse en Hoeilaart : 'Minister Vogels begrijpt niet waarom de afgesproken bepaling niet voorkomt in het de-

Van Nieuwenhuysen

finitief KB, maar belooft wel om de kwestie opnieuw aan te kaarten op het federale vlak. Voor ons, inwoners van de druivenstreek, betekent dit dus dat we nog altijd het risico lopen om in Vlaams-Brabant te worden geconfronteerd met een interventieteam dat het Nederlands niet machtig is, om maar te zwijgen van het onthaal in het ziekenhuis, zoals bijvoorbeeld Saint-Luc. Ook hier mag je een gat in de lucht springen als je maar één woord Nederlands te horen krijgt.'

Er waren klachten van het Verbond van Vlaams Overheidspersoneel tegen de academische ziekenhuizen van de ULB en de UCL over het feit dat niet al hun medische urgentiediensten tweetalig zijn. Daarom heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht gesteld dat de diensten zo moeten worden ingericht dat de artsen en verplegers die het contact leggen met de patiënten of hun familieleden hen in elk geval in het Nederlands te woord moeten staan.

Mevrouw de minister, op 1 februari heb ik u een schriftelijke vraag gesteld over de stand van zaken in het overleg waar u in november gewag van maakte. Nu stelt u ineens dat er via regelgeving geen oplossing mogelijk is. Ik citeer uit uw antwoord : 'De federale wetgever kan de meertaligheid als erkenningsnorm niet opleggen, omdat de wetgeving heel België bestrijkt. Het probleem stelt zich dan welke talen waar moeten worden gesproken.'

Die opmerking is verbijsterend. Er is wel degelijk een wetgeving van openbare orde, die duidelijk bepaalt waar welke taal moet worden gesproken. Dat wordt ook bevestigd door een uitspraak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

De wetgeving bepaalt niet dat op heel het territorium van het land voor de dienst 100 mensen moeten worden ingezet die het Nederlands machtig zijn, zoals u in uw antwoord insinueert : 'Het is onmogelijk om overal mensen die het Nederlands, en/of het Frans en/of het Duits machtig zijn, te laten werken in de gezondheidssector, en meer bepaald in de dienst 100.'

Ik heb u nooit gevraagd om met de federale overheid te overleggen over het meertalig maken van alle hulpdiensten in België. Ik heb u wel gevraagd, ten bate van het welzijn en de veiligheid van de bevolking in Vlaanderen, bij de federale overheid aan te dringen op de naleving van de taalwetgeving.

Ik heb echter de indruk dat u geen weet hebt van het bestaan van de taalwetgeving. Dat blijkt ook waar u stelt : 'De taal van de patiënt opleggen, is ook geen oplossing, omdat we bijvoorbeeld in Vlaanderen niet kunnen vragen aan alle diensten om de taal van de patiënt te spreken.'

U voegt eraan toe om welke talen het gaat : Frans, Duits en Engels. Dat is natuurlijk juist, maar u vergeet dat er wel is opgelegd dat de gangbare talen in Vlaanderen het Nederlands, en in Brussel het Frans en het Nederlands zijn. In uw redenering zou een beklagde in Vlaamse rechtbanken niet langer kunnen eisen dat zijn zaak in het Nederlands verloopt. Dat doet denken aan negentiende-eeuwse toestanden.

Mevrouw de minister, u zegt bovendien in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag dat u rekt op wat hoffelijkheid en op een mentaliteitswijziging. Hoe u dat zult afdwingen laat u in het midden. U geeft impliciet toe dat we niet moeten hopen op de naleving van de taalwetgeving. Ik betwijfel of u het bestaan van die wetgeving kent, laat staan dat u de inhoud ervan zou kennen.

We staan dus ver af van een overleg met de andere gemeenschappen en de federale overheid, hoewel u dat in november hebt vooropgesteld. Dat overleg zou tot doel hebben het KB van 10 augustus 1998 alsnog aan het oorspronkelijke ontwerp aan te passen. Ik breng het bewuste artikel uit dat ontwerp in herinnering : 'Bij elke interventiezone van de MUG-functie dient tenminste één van de leden van het interventieteam de taal of talen van het taalgebied, bedoeld in artikelen 2 tot 6 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, waarin de interventie plaatsvindt, te beheersen.' Dat is al minimaal, want volgens mij is het een uitzondering op de taalwetgeving. Het werd echter niet verwerkt in de definitieve versie van het Koninklijk Besluit.

Mevrouw de minister, nu maakt u van dat overleg, waarvan in november nog sprake was, helemaal geen gewag meer, ofschoon ik in mijn schriftelijke vraag in februari naar een stand van zaken heb gevraagd. Is dat omdat het overleg werd geweigerd, en u niet wenst aan te dringen ? Is het omdat het u niet interesseert ? Of is het omdat er wel een overleg is geweest, waar u echter nul op het rekest hebt gekregen ? In dat geval had ik graag vernomen met wie is overlegd, en van wie u nul op het rekest hebt gekregen.

Mevrouw de minister, u bent belast met het welzijn van de Vlamingen, waar die zich ook bevinden in

Van Nieuwenhuysen

Vlaanderen. Ik ben van oordeel dat u uw gewicht in de schaal moet gooien om ervoor te zorgen dat, 170 jaar na het ontstaan van België, Vlamingen in noodsituaties meer krijgen dan de zorgverlening die volgens de dierengeneeskunde gangbaar is.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, er is wel degelijk overleg geweest, en ik heb daar helemaal niet nul op het rekest gekregen. Ik heb er zelfs medestanders gevonden, zoals mijn collega van de Duitstalige Gemeenschap. Die minister kampt met gelijkaardige problemen over het gebruik van het Duits en het Frans in de Oostkantons.

Die vergadering heeft begin februari plaatsgevonden, en werd voorbereid door juristen van de kabinetten. Zij stellen dat er maar één mogelijkheid bestaat om het taalprobleem op te lossen : aparte diensten 100 uitbouwen, aan weerszijden van de taalgrens. Brussel blijft ook dan nog altijd een probleem.

Op dit ogenblik wordt de hele sector van de spoedzorgverstrekking geherstructureerd. De vorige federale minister van Volksgezondheid heeft nieuwe normen vastgelegd om een zeventigtal spoeddiensten in het hele land te installeren. Er zijn echter zoveel achterpoortjes aan die regeling dat er op dit ogenblik 165 gespecialiseerde spoeddiensten bestaan. We proberen die wildgroei onder controle te krijgen, en daardoor is het probleem van het taalgebruik wat op de achtergrond geraakt. Er zal overigens nog veel moeten gebeuren voor de ULB het verbod krijgt opgelegd om patiënten van buiten de Rand met de spoeddienst op te halen. Daarom zie ik niet in hoe ik, als Vlaams minister van Volksgezondheid, via regelgeving een en ander kan opleggen. Ik kan niet veel meer doen dan enige hoffelijkheid vragen.

Men mag een rechtsonderhorige die zich moet verdedigen voor de rechtbank niet vergelijken met iemand die een beroep moet doen op een dienst 100. In dat laatste geval is een snelle technische tussenkomst van beslissend belang. De persoon in kwestie is in dat geval dikwijls bewusteloos. Ik weet natuurlijk ook dat de familie dat niet is en ook opvang nodig heeft, maar aan dat laatste kan met enige hoffelijkheid tegemoet worden gekomen. De toestand van een patiënt verschilt dus van die van een rechtsonderhorige die zich in zijn eigen taal moet kunnen verdedigen.

Ik heb op dit ogenblik dus geen oplossing. Ik weet wel dat mijn collega in de Oostkantons met hetzelfde probleem kampt. De MUG's worden geherstructureerd. Er wordt overwogen om in de Oostkantons en in het Maasland interventiediensten uit te bouwen die langs weerszijden van de taalgrens zijn ingeplant. Dat maakt het allemaal nog wat ingewikkelder.

Het taalprobleem is dus een zaak, de organisatie van een snelle, efficiënte en betaalbare dienstverlening is een andere. Ik kan u dus geen sluitende oplossing voorleggen, maar u mag wel altijd suggesties doen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : U ontgoochelt me, mevrouw de minister. Het probleem doet zich overigens niet enkel voor bij de dienst 100, maar ook bij de opvang in de ziekenhuizen. Ik kan u verzekeren dat het een traumatische ervaring is als men als Nederlandstalige in nood wordt geconfronteerd met artsen en verplegers die geen Nederlands spreken. Het is onaanvaardbaar dat dit vandaag nog altijd kan. U zegt dat we geduld moeten hebben.

Minister Mieke Vogels : Als u het over de opvang in ziekenhuizen hebt, dan gaat het over de toestand in Brussel, is het niet ?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Het gaat meestal over patiënten in de Vlaams-Brabantse gordel die naar Brusselse ziekenhuizen worden vervoerd waar men geen Nederlands spreekt.

Mevrouw de minister, u zegt dat dit niet kan worden verholpen. U hebt het over een objectief bondgenootschap met de Duitstalige Gemeenschap. Als eentalig Nederlandstalige diensten het zouden aandurven om in Waals-Brabant aan de slag te gaan en hun patiënten naar Nederlandstalige ziekenhuizen zouden vervoeren, dan zou het geen maand duren vooraleer een oplossing zou worden gevonden. De omgekeerde situatie sleept echter al jaren aan, en u zegt me eigenlijk dat dit wellicht nog ettelijke jaren zal duren. Ik kan daar geen genoegen mee nemen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Voorzitter

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de geplande ADL-clusterwoningen in Lommel voor personen met een fysieke handicap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Janssens tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de geplande ADL-clusterwoningen in Lommel voor personen met een fysieke handicap.

Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, enkele weken geleden is in Lommel een steen des aanstoets gelegd. Dat gebeurde in aanwezigheid van de burgemeester, de OCMW-voorzitter, vertegenwoordigers van de huisvestingsmaatschappij, en vooral van veel mensen met een lichamelijke handicap.

Wat die laatste groep betreft, gaat het voor een deel om mensen die al het genoeg kennen via een Focus-project te zijn gehuisvest. Ze weten wat het betekent zelfstandig hun weg te kunnen gaan. Voorts waren er ook mensen die al jaren wachten om datzelfde genoeg te kunnen smaken. Ik wil de minister niet in verlegenheid brengen, want de oplossing moet komen van het Vlaams Fonds. Die instantie kan het licht op groen zetten voor de verdere uitbouw van Focus-projecten in Vlaanderen. Ik stel mijn vraag toch, omdat er naast de cijfers ook een andere dimensie in rekening moet worden gebracht als we het over dat soort projecten hebben.

Uit een bevraging van het Vlaams Fonds van 1998 bleek dat 170 fysiek gehandicapte personen de opname in een ADL-cluster vroegen. Een groot aantal personen met een fysieke handicap wacht reeds maanden – sommigen zelfs jaren – op een antwoord op hun dringende en gerechtvaardigde vraag naar zelfstandig wonen. Het ziet er echter niet naar uit dat op deze vragen om hulp spoedig

een antwoord kan worden gegeven, want de huidige programmatie is bijna afgewerkt en het Vlaams Fonds heeft de uitbreiding van het aantal diensten opnieuw uitgesteld.

Het Vlaams Fonds probeert het aanbod geografisch te spreiden. Dat is op zich lovenswaardig, want rechtvaardig, maar soms leidt dat tot vertekeningen. Er wordt gezegd dat Limburg recht heeft op 32 erkende woningen en dat het quorum al lang bereikt is, maar men telt dan ook de woningen mee die in de omgeving van de MS-kliniek in Overpelt zijn opgetrokken. Dat vertekent het beeld, want die woningen zijn opengesteld voor MS-patiënten uit heel Vlaanderen. Ze verblijven er voor een tijdelijke revalidatie, eventueel in afwachting van een terugkeer naar huis.

Ik wil hier de spreiding per provincie in vraag stellen. Mensen met een lichamelijke handicap zijn sowieso verplicht om ooit te verhuizen. Uiterst zelden kunnen ze in de eigen gemeente terecht voor deelname aan een Focus-project. Die mensen bekijken dat realistisch, en zijn bereid om te verhuizen, maar op sommige plaatsen organiseert men gemakkelijker Focus-projecten dan op andere plaatsen. Men klopt daarvoor aan bij socialehuisvestingsmaatschappijen, wat er soms toe leidt dat er wat vlotter een oplossing uit de bus komt. Sinds de jaren negentig is dat in Lommel het geval. De gemeente heeft met het OCMW en de huisvestingsmaatschappij afspraken gemaakt. In een wijk vond men een aantal woningen die konden worden aangepast, verder waren er nog enkele kavels waarop men kon bijbouwen. Alleen de erkenning van het Vlaams Fonds blijft uit, gezien het vooropgestelde programmatiecijfer voor Limburg.

Ik zou op die bereidheid van de gemeente willen inspelen om enige soepelheid van het Vlaams Fonds te vragen. Het Vlaams Fonds stelt dat andere provincies voorgaan, maar daar bestaat niet altijd een alomvattend akkoord om projecten gestalte te geven. Daarom is het bedroevend dat men in Lommel, waar de mogelijkheid bestaat en de huisvestingsmaatschappij geld heeft vrijgemaakt, geen stappen vooruit mag zetten. Kunnen we dat dus niet alleen cijfermatig bekijken? Achter de cijfers schuilen immers mensen die wachten.

Mijn vragen zijn de volgende. Mevrouw de minister, kent u het probleem, en op welke wijze wenst u in te gaan op de dringende reële noden die er zijn? Kunt u een beeld schetsen van de toestand van andere Focus-projecten?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, ik wil vooreerst benadrukken dat het verbazingwekkend is dat het Vlaams Fonds tot vandaag nog altijd niet over het cijfermateriaal beschikt om een meerjarenplan uit te werken voor de gehandicaptensector op basis van de reële te verwachten behoeften. Dankzij de begroting van 2000 zijn bijkomend mensen aangeworven. Het Vlaams Fonds heeft er zich toe verbonden om vanaf 2001 een onderbouwd programmatievoorstel op tafel te leggen om tegemoet te komen aan de noden van de gehandicaptensector. Daarom hebben we besloten de programmatieregels van de budgetten voor 2000 strikt te respecteren. We hebben immers geen duidelijk beeld van de toestand. Het is bijgevolg erg gevaarlijk om uitzonderingen toe te staan.

Dit is echt het laatste jaar dat we op deze wijze werken. De regering heeft vorige week overigens de programmatische cijfers voor 2000 onder deze voorwaarde goedgekeurd. De regering wil het vanaf volgend jaar over een andere boeg gooien, want vanaf dat moment willen we de dagjespolitiek vaarwel zeggen. We willen afstappen van de toestand waarbij het Vlaams Fonds elk jaar een nieuw lijstje van noden overhandigt, zonder dat we inzicht in het geheel krijgen. Er is al 34 miljard frank uitgegeven zonder dat we echt weten of er wel aan de behoeften wordt beantwoord. Dat kan niet langer.

Ondertussen zamelen we gegevens in om een inzicht te verwerven in die reële behoeften. Onlangs is het Vlaams Fonds gevraagd of er nog nood is aan bijkomende plaatsen voor zelfstandig wonen. Uit een onderzoek blijkt dat die behoefte overeenkomt met ongeveer honderd woningen, bovenop de 250 plaatsen die er volgens de programmatie vandaag zijn gerealiseerd. Aan de betrokkenen is gevraagd of men niet liever zou kiezen voor een persoonlijk-assistentiebudget. Met de personen die daarop bevestigend antwoordden, is geen rekening gehouden. Die honderd personen opteren voor een Focus-project, zelfs als men voor zo een persoonlijk-assistentiebudget zou kunnen kiezen.

Op dit ogenblik zijn er 199 plaatsen in Vlaanderen erkend. Verder zijn twee diensten van 24 plaatsen vergund, maar ze zijn er nog niet. Ten slotte zijn er drie diensten voorlopig gestart. De tweede fase van hun bouwproject kan pas beginnen als twaalf bijkomende plaatsen worden gereserveerd. De programmatie staat 250 plaatsen toe. Dat betekent dus dat dit jaar nog één bijkomende dienst kan worden erkend. Ondertussen heeft de raad van bestuur, op

basis van de oude programmatie, een nieuwe dienst erkend. Het gaat om een project in Leuven. Vier diensten blijven op hun honger : Leefdaal, Lommel, Temse en Aalter. Dit jaar kan niet aan hun vraag worden voldaan.

We zullen in de toekomst de zaken veel minder cijfermatig en programmegebonden bekijken, maar we willen eerst van het Vlaams Fonds vernemen welke behoeften er in de toekomst zullen zijn. In het kader van de minst beperkende opvang zijn ADL-clusterwoningen voor de fysiek gehandicapten de meest geschikte oplossing. De programmatie zal worden uitgebreid, en daarbij zal worden voorrang verleend aan de projecten die klaar zijn en aan het werk van de gemeenten die zich hebben ingezet om samen met de VHM een coherent voorstel uit te werken. Volgende week zal een interkabinettenwerkgroep met mensen van het kabinet van minister Anciaux, de VHM en het Vlaams Fonds bijeenkomen om de integratie van Focusprojecten in nieuwe huisvestingsprojecten te bevorderen.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Ik dank de minister voor haar eerlijk antwoord. Ik ben vooral blij dat men in de toekomst minder op basis van cijfers wilt optreden. Een al te cijfermatige aanpak is een euvel van het Vlaams welzijnsbeleid in zijn geheel.

Minister Mieke Vogels : Dat leidt ook tot een discrepantie tussen wachtlijsten : in Antwerpen is de lijst lang, maar in West-Vlaanderen is er geen. Daarom moeten we eerst de noden en behoeften in kaart brengen.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : De cijfermatige aanpak leidt tot absurde toestanden : soms moeten mensen daardoor naar een andere provincie verhuizen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Lommel, Temse, Aalter en Leefdaal zullen het niet graag horen dat ze nog moeten wachten, want wachten is nooit prettig. Maar ik hoop, samen met u, dat 2001 het jaar van de doorbraak wordt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Koen Helsen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de normen en richtlijnen voor presentaties met vernevelde vloeistoffen ten aanzien van besmetting met de legionella-bacterie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Helsen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de normen en richtlijnen voor presentaties met vernevelde vloeistoffen ten aanzien van besmetting met de legionella-bacterie.

De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, u zult zich afvragen of het wel zin heeft nogmaals over de legionella-bacterie te spreken. Onlangs heb ik nog gesproken met iemand die in november is besmet, en een aantal weken is gehospitaliseerd. Ik denk dat de zaak ernstig genoeg is om dat hier nogmaals te bespreken.

Op 16 november hebt u als bevoegd minister een aantal preventieve maatregelen getroffen om de legionella-bacterie te bestrijden. Die bacterie vermenigvuldigt zich in water van 20 tot 55 graden Celsius, en wordt overgedragen via de lucht. Ik heb daar begin februari een vraag over gesteld. Toen hebben we gesproken over die ene arts van wacht. Afhankelijk van zijn oordeel worden artsen of instanties verwittigd. Er is toen geopperd om daarvoor een draaiboek uit te werken, zodat dit wat gestructureerder wordt aangepakt. Verder is gezegd dat er moet worden gezocht naar een manier om de artsen uit de omgeving te verwittigen, en dat we de publieke opinie moeten kunnen informeren zonder paniek te zaaien. Er is ook gesproken over de uitbouw van een eigen urgentiedienst. De mensen die daarvoor moeten instaan, moeten een extra toelage krijgen, zoals dat ook het geval is voor de mensen van de milieu-inspectie.

U hebt toen gezegd dat alle zwembaduitbaters zijn aangeschreven. Ze werden gewezen op de richtlijnen van Vlarem II, en hebben praktische richtlijnen gekregen over de manier waarop er moet worden gereageerd in geval van besmetting. Inmiddels heb ik vernomen dat Batibouw geen volledig droge beurs is geworden. Op het laatste ogenblik heeft men dan toch toegestaan dat sommige standhouders demonstraties met water hielden. Dat heeft enige wrevel in de sector gewekt, want het ging om een beslissing van het laatste ogenblik, en sommigen konden daar niet adequaat meer op reageren.

Op het eerste gezicht lijkt het geen moeilijk probleem, want het komt erop aan de juiste temperatuur te handhaven en chloor toe te voegen. In de praktijk is dat minder evident. De wisselwerking tussen de chloor en het temperatuurniveau is beslissend om goede resultaten te behalen. Men kan dat natuurlijk niet vergelijken met een zwembad, waar men de toestand beter onder controle kan houden.

Mevrouw de minister, ik ben het met u eens dat de overheid niet altijd met de vinger moet worden gewezen. De organisatoren en uitbaters zijn op de hoogte van de moeilijkheden en moeten zelf hun verantwoordelijkheid opnemen. U hebt een omzendbrief gestuurd aan de verantwoordelijken van ziekenhuizen en rustoorden. De legionellabrochure wordt op gewone vraag verspreid. Het artsblad Epidemiologisch Bulletin besteedde een nummer aan het onderwerp. Er werd gesproken over de erkenning van de laboratoria. De bacterie wordt in Nederland veel sneller onderzocht en opgespoord omdat er veel meer erkende labs zijn. Eind maart is de zaak besproken in de ministerraad, en dat heeft mijn vraag van vandaag gekruist.

Het 'Samenwerkingsverband van Fabrikanten en Importeurs van Spa's en Whirlpoolbaden' werkte instructies uit voor het opstarten en onderhouden van spa's, een soort van warmwaterbaden met een gesloten circuit, op beurzen. Ze maken een onderscheid tussen de verschillende types van toestellen : de gewone baden, de bubbelbaden, douches, al dan niet met stoombadfunctie, zwembaden en spa's. Ze doen aanbevelingen voor de sector.

Ik overloop de aanbevelingen voor de spa's omdat dat de meest gevaarlijke toestellen zijn. Ze raden aan het restwater uit de leidingen en uit de spa zelf te verwijderen. Ze vragen het bad opnieuw te vullen met een waterleidingskraan die werd gecontroleerd, en nooit met de brandslang. Ze stellen voor in de opstartfase een voldoende hoeveelheid chloor toe te voegen en nadien met een chlooropstoot te werken om de hoeveelheid constant te houden. Ze vragen om voor de opening van een beurs de waterkwaliteit en -desinfectie en de filters te laten keuren. De keuring moet gebeuren door een erkend lab dat een certificaat levert. Ze stellen voor dat de handelaar en de standhouder een logboek bijhouden van de dagelijkse testresultaten, dat op elk moment beschikbaar moet zijn. Dit is niet allemaal evident.

Mevrouw de minister, hoe ver staat men met de concrete aanbevelingen ? Strenge regels opstellen is niet moeilijk, maar ze moeten haalbaar zijn. Hoe

Helsen

staat het met dat rapport ? Hoe ver staat u met het nieuwe decreet ? Werd de sector geconsulteerd en betrokken bij het opstellen van de maatregelen ? Werd rekening gehouden met de aanbevelingen van het Samenwerkingsverband van Fabrikanten en Importeurs ? Werd rekening gehouden met de internationale normen ? Wat denkt u ervan om rekening te houden met de verscheidenheid aan types en producten ? Wat zijn de krachtlijnen van de definitieve regeling ? Moet er een logboek komen, moeten er steekproeven door een erkend lab gebeuren ? Wanneer zal de nieuwe regeling in werking treden ?

Ik heb gehoord dat een en ander bespoedigd werd naar aanleiding van de Floraliënbeurs in Gent. Misschien vormt dat een mooie aanleiding om te komen tot een definitieve regeling.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mijnheer Helsen, dat laatste klopt. We hebben ons gerept om een regeling rond te krijgen, maar dat was niet simpel.

Op 24 maart hebben we een wijzigingsbesluit van het besluit van 16 november 1999 goedgekeurd. Dat laatste verbodde alle tentoonstellingen waar men verneveld water zou gebruiken. In november dachten we dat we in drie maanden tijd wel een oplossing zouden vinden, maar het was ingewikkelder dan op het eerste gezicht leek.

We consulteerden Unizo en het Samenwerkingsverband van Fabrikanten en Importeurs van Spa's en Whirlpoolbaden in de Benelux. De informatie van de Federatie van Jaar- en Vakbeurzen werd bestudeerd. We vonden enkele suggesties, maar we gingen ook over de grenzen kijken. We vonden geen internationaal geldende normen voor aerosolproducerende toestellen in tentoonstellingsituaties. Men had er echter wel ervaring mee. In Duitsland vertelde men dat het gebruik van chloor op beurzen weinig uithaalt. Als men chloor toevoegt aan warm water veroorzaakt dat een onaangename geur. De whirlpoolbaden verkopen dan minder goed. De standhouders zijn geneigd om geen chloor te gebruiken. De normen voor chloor die u aanhaalde, worden aangeraden door de fabrikanten voor vaste tentoonstellingsruimtes, maar zijn op beurzen moeilijk hanteerbaar.

De indeling in types toestellen die u aanhaalt en die door verschillende organisaties naar voren wordt geschoven, slaan op sanitaire toestellen. Op

beurzen komen vaak andere vernevelde toestanden voor, zoals fontein en watergordijnen. Een exhaustieve lijst opstellen, is bijzonder moeilijk. We hebben die piste verlaten, en de gewijzigde reglementering benaderd vanuit een andere hoek. Het tentoonstellen van toestellen waar verneveld water bij te pas komt, blijft verboden, tenzij men werkt met aerosolproducerende toestellen die afgesloten zijn van de omgeving en van het publiek. Andere toestellen zijn toegestaan mits enkele voorwaarden worden vervuld zoals het handhaven, controleren en registreren van een continue, lage watertemperatuur, met name onder de 20 graden Celsius. Dat is perfect voor de begonia's, maar minder voor de whirlpoolbaden. Die lage temperatuur is het belangrijkste element en zal het scherpst worden gecontroleerd.

Verdere hoofdlijnen zijn : het steeds werken met gereinigde en gedesinfecteerde toestellen, vulwater van drinkkwaliteit gebruiken, dagelijks reinigen, desinfecteren en opnieuw vullen van de toestellen, het bijhouden van een logboek door de verantwoordelijke van de beurs of de expositieruimte. Deze oplossing biedt voldoende duidelijkheid, is perfect controleerbaar en responsabiliseert de beurshouder. De Floraliën kunnen plaatsvinden en ook elders kunnen opnieuw toestellen met water worden geëxposeerd onder deze voorwaarden.

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : De maatregelen zijn in orde, alsook de voorwaarden. De sector kende een terugval in de verkoop, en de handelaars maken zich zorgen. De afgesloten tentoonstelling van toestellen lijkt me niet ideaal, want de klanten zijn het heel anders gewend.

De lage watertemperatuur lijkt me evenmin evident. Op een beurs haalt men snel meer dan 20 graden Celsius door de grote mensenmassa. Het water zal die omgevingstemperatuur overnemen. Ik neem aan dat een en ander nog in een decreet zal worden gegoten.

Minister Mieke Vogels : Dat laatste klopt zeker. U bent uw vraag begonnen door uw bezorgdheid te uiten voor de slachtoffers, en u eindigt met een bezorgdheid voor de handelaars. De overheid draagt de verantwoordelijkheid voor de volksgezondheid en voor het voorkomen van een volgende legionellaramp. We willen een middenweg zoeken, maar de exposanten zullen een inspanning moeten leveren. We kunnen dit toch niet in hun plaats oplossen ?

Vogels

Het is gemakkelijk om op de overheid te schieten, maar het zou even gemakkelijk zijn om de tentoonstellingen te verbieden. Dat willen we niet, dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Onlangs stond in de krant dat iemand de legionellabacterie had gekregen onder zijn eigen douche. We moeten te allen prijze voorkomen dat er een legionellafoobie ontstaat, want dan pas zou de verkoop ineens storten. De verkopers hebben er zelf alle belang bij dat de legionellaverhalen zo vlug mogelijk tot het verleden behoren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over huwelijksbemiddeling

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over huwelijksbemiddeling.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, de media verhalen dat steeds meer een beroep wordt gedaan op huwelijks- of relatiebureaus. Vroeger dachten we dat vooral weduwen en weduwnaars, echtgescheidenen en al wat oudere ongehuwden gebruik maakten van deze bureaus. Nu kloppen ook jongere mensen aan bij een bureau.

Het is niet altijd makkelijk om een partner te vinden. Deze mensen zijn kwetsbaar en durven niet altijd naar buiten te komen of zich te groeperen, alhoewel dat stilaan verandert. Men wil zich wapenen tegen de malafide praktijken van sommige bureaus. Toevallig verscheen dit weekend in de pers een artikel over een klacht tegen een bureau. De klanten moesten tot 100.000 frank betalen zonder concreet resultaat.

De huwelijksbureaus worden geregistreerd en gecontroleerd door het federale ministerie van Economische Zaken. Er werden 37 pro justitia's uitgegeeld op 711 onderzoeken. Er schort dus iets. Om kwaliteitsgaranties in te bouwen voor de gebruikers werd in 1993 het decreet op de huwelijks- en

relatiebemiddeling goedgekeurd. Het trad op 1 januari 2000 in werking. Huwelijks- en relatiebureaus moeten zich binnen de drie maanden aanmelden met het oog op het verkrijgen van een erkenning.

Mevrouw de minister, hoe gaat het er in de praktijk aan toe ? Kan men de mensen met deze regelgeving beschermen ? Het verschil tussen erkende en geregistreerde bureaus moet duidelijk worden gemaakt. Hoe verlopen de aanvragen tot erkenning ? Is er samenwerking tussen uw administratie en het ministerie van Economische Zaken ? Krijgt u de lijst van de geregistreerde bureaus ? Bekijkt u die systematisch ? Wat gebeurt er met de niet-erkende bureaus ? Beschikt u over voldoende geld en personeel om een en ander te realiseren ?

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, er werd in het Vlaams Parlement al heel wat gepubliceerd over dit onderwerp. Het decreet dateert van 1993. Er werden vragen om uitleg gesteld in 1995 en in 1997.

We kregen onlangs allemaal het verzoek van een organisatie om een einde te maken aan de malafide praktijken. Wat is er intussen gebeurd ? In hoeverre kunnen mensen huwelijksbureaus vertrouwen ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, met het oog op het verkrijgen van een erkenning tot huwelijks- en relatiebemiddelaar moeten personen die een huwelijks- en relatiebureau willen uitbaten volgens het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 23 maart 1999 voor 31 maart een aanvraag indienen. Vanaf het ogenblik dat die personen een vraag hebben ingediend die ontvankelijk is verklaard, kunnen ze verder blijven opereren.

Tot nu toe werden bij de administratie 31 dossiers ingediend, waarvan 3 niet-ontvankelijke dossiers. Er is een vlotte samenwerking tussen de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn en het federale ministerie van Economische Zaken. Er vonden reeds drie vergaderingen plaats om de respectievelijke regelgevingen toe te lichten. Er vindt ook regelmatig telefonisch overleg plaats. Onze administratie heeft een lijst gekregen van alle huwelijks- en relatiebureaus die door de Economische Inspectie zijn erkend : het gaat over 529 bureaus, waarvan

Vogels

331 in Vlaanderen. Daarvan hebben er dus 31 een dossier ingediend in het kader van het Vlaamse decreet dat de kwaliteit moet garanderen.

Ik moet bekennen dat ik mijn bedenkingen heb bij het uitvoeren van voornoemd besluit. Ik ben van plan dat opnieuw te bekijken. Ik verklaar me nader. Het was de bedoeling van het besluit de kwaliteit van de huwelijks- en relatiebemiddeling te garanderen. Ik vind het echter getuigen van die regelgeving waar onze administratie zo aan lijdt. Zo worden die bureaus voorwaarden opgelegd inzake de minimale oppervlakte die de wachtzaal moet hebben, inzake diplomavereisten enzovoort. In mijn ogen is dat onvoldoende om de kwaliteit van huwelijks- en relatiebemiddeling te toetsen.

In een vorig leven heb ik als schepen per jaar 300 tot 350 huwelijken per jaar afgesloten in Berchem en Borgerhout. Bij sommige koppels waarmee ik praatte, wist ik al meteen dat het nooit zou werken. Soms vergiste ik me, maar vaak bleek ik het naderhand bij het juiste einde te hebben. Liefde is nu eenmaal blind, maar de kwaliteit van huwelijks- en relatiebemiddeling is een van de moeilijkste dingen om te meten. Er zijn inderdaad malafide praktijken, maar we moeten als overheid afstappen van de neiging om steeds alle verantwoordelijkheid naar ons toe te halen en zo de burger de indruk te geven dat er nu kwaliteit wordt geboden.

Ik geloof niet dat dit besluit hierin slaagt, zeker niet wat huwelijks- en relatiebemiddeling betreft. Het is niet omdat men iemand met een diploma in huis heeft, of een wachtzaal van een bepaalde grootte heeft, of een folder of een overeenkomst, dat malafide praktijken worden uitgesloten. Daarom werk ik op dit ogenblik aan een besluit dat het vorige moet vervangen. Hierbij ga ik uit van een systeem van responsabilisering van de sector. Zo kan men bijvoorbeeld naar analogie met de toeristische sector werken : daar moet een bureau zich aansluiten bij een federatie die de kwaliteit van het aanbod controleert. De overheid kan dan op verantwoordelijkheid van die federatie een kwaliteitslabel toekennen, en als er klachten zijn kan de federatie aan de overheid vragen dit label af te nemen.

Op deze manier garandeert de overheid veel beter de kwaliteit omdat de sector zichzelf intern controleert. Dat lijkt me veel efficiënter. Het volstaat dan voor de overheid om de mensen duidelijk te maken dat, als ze huwelijks- en relatiebemiddeling willen, ze het best naar een bureau stappen dat het

kwaliteitslabel van de overheid draagt. Is er een gebrek aan kwaliteit, dan moet men zijn klachten richten tot de klachtencommissie van die federatie.

Nu is er echter het typische systeem waarbij onze administratie moet inspecteren of aan alle normen werd voldaan. Daar hebben we echter niet genoeg mensen voor. Het is trouwens niet door een paar malen langs te gaan dat die inspecteurs de kwaliteit zullen kunnen garanderen.

Ik erken dus de problematiek van de malafide praktijken, maar de uitvoering lijkt me niet bevredigend. Inspecteurs de baan op sturen die aan de hand van de federale lijst alles moeten controleren is niet mogelijk. Ik geloof meer in de andere strategie van responsabilisering van de sector. Die sluit ook beter aan bij de inspanningen om tot minder regelgeving en betutteling van bovenaf te komen en dus bij de nieuwe visie van het regeerakkoord.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister voor haar antwoord. Ik denk niet dat het de bedoeling van het uitvoeringsbesluit was om de kans op slagen van huwelijken, die worden georganiseerd door een dergelijke bemiddeling, te vergroten. Het was vooral de bedoeling om malafide praktijken te verhinderen, waarbij men misbruikt maakt van de schroom van de mensen en hen geld afhandig maakt zonder hen kansen te bieden.

Het besluit gaat natuurlijk wel over meer dan alleen de oppervlakte van de wachtzaal, maar als ik u goed begrijp, bent u het eens met de principes ervan, maar wilt u een en ander aan de sector zelf overlaten. Er zou een intermediair instituut komen voor de controle, in plaats van rechtstreekse controle door de overheid. Ik denk dat daar inderdaad argumenten voor te vinden zijn, maar op welke termijn ziet u dat ? Mevrouw Janssens had het over de brief van die organisatie die zich met die problematiek bezighoudt. Die mensen vragen al langer een oplossing, en terecht. Gezien het feit dat steeds meer mensen een beroep doen op dergelijke bureaus, vind ik het zeker de taak van de Vlaamse overheid om daarop toe te zien.

Er is nu wel een decreet en het gaat over erkende voorzieningen, maar hoe weten de mensen wat het verschil is tussen deze erkenning en het federale systeem ? Dat was eveneens een bekommernis die me bracht tot het stellen van deze vraag. Een kwaliteitslabel moet trouwens net zo goed onder de aandacht worden gebracht.

Minister Mieke Vogels : Ik wil daar zo snel mogelijk werk van maken. De sector is nu onderhevig aan dit besluit, en we moeten duidelijkheid verschaffen over onze plannen. De administratie weet al een tijdje dat ze daar iets aan moet doen, in het kader van wat ik nu net heb gezegd. Soms werkt een administratie echter verschrikkelijk traag en is ze er moeilijk van te overtuigen om van de begane paden af te wijken. Vorige week nog hebben we de mensen in de administratie duidelijk gemaakt dat er met bekwame spoed moet worden gewerkt aan een tegenvoorstel. Ik denk dat ze het nu wel hebben begrepen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.44 uur.*
